

Smí je vyměnit za jiné a odvésti mandantovi tyto. Povinnost jeho, vrátiti svěřenou věc individuální, mění se v závazek, vyplatiti ve smluvené době obnos rovnající se obnosu přijatému. Zbavil-li však inkasant, spotřebovav věc zastupitelnou, tedy zejména peníze, a nemaje jiných volných prostředků, nebo možnosti obnos tento ihned obdržeti, sebe možností, obnos tento ihned vyplatiti a věřitelé možnosti, obnos tento ihned obdržeti, učinil v podstatě totéž, jako kdyby si byl věc individuální přivlastnil, t. j. s ní jako s vlastní naložil, nebo ji svěřiteli zadržel: připravil svěřitele o věc samu, resp. o možnost ji nakládati. Poněvadž se tak stalo proti zákazu trest. zák. a způsobem naplňujícím skutkov. podstatu § 183 tr. z., nemůže již býti řeči o pouhém bezpráví civilním, třeba že z činu obžalovaného vzešly také závazky soukromoprávní. Je-li tedy zjištěno, že obžalovaný byl v pravdě, t. j. co do vnitřního poměru mezi Annou S. a jin. stávavšího, pouze zmocněn k vybrání obnosu 6562 K od Štěpána L., že obnos ten měl Anně S. odvésti, že ho však neodvedl, spotřebovav jej pro sebe, aniž měl v té době pohotově prostředky k uspokojení nároků Anny S., nedá se jeho odsouzení pro zločin dle § 183 tr. z. nic vytýkati. Zjistiti, jakým úmyslem dal se obžalovaný při jednání svém svěsti, je věcí soudu nalézacího. Se stanoviska právního vyžaduje se ku zločinu jímž byl obžalovaný uznán vinným, by byl pachatel jednal ve snaze zadržeti si resp. přivlastniti si cizí jemu svěřenou věc movitou, věda, že tím, co činí, zřizuje si bezprávně vlastnictví podobné panství nad věcí. Tyto náležitosti skutkové podstaty § 183 tr. ř. po stránce subjektivní jsou obsaženy ve zjištění soudu nalézacího, jenž dospěl k přesvědčení, že obžalovaný, vědom si jsa své povinnosti, obnos u Štěpána L. vybraný Anně S. odvésti a to bez odkladu, poněvadž mu obnos ten nebyl ani zapůjčen ani sečkán, úmyslně vybranou částku pro sebe spotřeboval, tedy ji jako vlastním majetkem nakládal a že tak učinil plně si jsa vědom, že není s to, aby ze svých prostředků kdykoliv mohl obnos zmíněný nahraditi. Je tedy zadostiučiněno i požadavku ve stížnosti zmateční v tom směru kladenému, neboť zjištěno je nejen, že obžalovaný nezaplatil, nač Anna S. měla proti němu nárok soukromoprávní, nýbrž i, a to je rozhodující, že vskutku dolosně, zlým úmyslem veden, přisvojil si, jakoby vlastnický naložil tím, čím dluh svůj měl zaplatiti.

Čís. 90.

Trestní soud není oprávněn, by v rozsudku, odsuzujícím pro předražování, uznal jako na vedlejší trest na vypovězení ze státního území.

(Rozh. ze dne 16. října 1919, Kr II 173/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zrušil po ústním líčení ku zmateční stížnosti obžalovaného Habera M. do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Uh. Hradišti ze dne 2. září 1919, č. j., jímž byl obžalovaný Haber M. uznán vinným pokusem přečinu dle § 8 tr. z. a § 25 č. 4 cís. nař. z 24. března 1917, č. 131 ř. z. a přestupkem podílnictví na krádeži dle § 464 tr. z. v odpor vzatý rozsudek ve výroku, jímž vysloveno bylo vypovězení obžalovaného z československé republiky po odpykání trestu.

Důvody:

Rozsudek první stolice v odpor brán jest pouze obžalovaným a to jen u výroku, jímž vysloveno bylo vypovězení obžalovaného z českosloven-

ské republiky po odpykání trestu, ze zmatečného důvodu § 281 č. 11 tr. ř. Zmateční stížnost je odůvodněna. Rozsudek dovolává se dotyčně ustanovení § 249, 2. odst. tr. z. a odůvodňuje výrok ohrožením zájmů státu a celku skutkem obžalovaného, pročez jeví se účelným, jej jako cizince, který by po odpykání trestu řetězový obchod zajiště dále provozoval, z československé republiky vykázati ve smyslu § 249, odst. 2 tr. z. a per analogiam § 522 tr. z. Avšak výrok tento jest nezákonný, jím překročil soud své právo trestné a nutno rozsudek v bodu tom, vyhovující oprávněné zmateční stížnosti obžalovaného, zrušiti a tím výrok tento odstraniti. Již v druhém odst. § 5. zákona ze dne 27. října 1862 ř. z. č. 87, na ochranu osobní svobody výslovně je nařízeno, že nikdo, vyjímaje případy zákonem označené, nesmí býti z určitého místa neb určité oblasti vyhostěn. Pro vypovězení obžalovaného v přítomném případě chybí však zákonný podklad § 249, odst. 2 tr. z., jehož se rozsudek dovolává, vyslovuje toliko, že vypovězení z veškerých zemí býv. rakouského státu má místa jen u cizozemců, neupravuje však vůbec otázku, kdy na vypovězení může soudem býti uznáno. Ani § 465 tr. z., jenž ustanovuje trest pro přestupek podílnictví na krádeži, ani cís. nař. o předražování, dle něhož trest v přítomném případě byl vyměřen, nezná trestu vypovězení z oblasti státu po odpykání trestu. Analogie § 522 tr. z. jest však dle zásady v § 259 tr. z. vytknuté, že pro trestní čin určený způsob trestu nesmí býti vůbec (krom výjimek § 260 až 262 a 266 tr. z., jež tuto místa nemají) zaměněn, zásadně vyloučena. Také zosřtení trestu ve smyslu § 250 tr. z. spojením více jednotlivých trestů omezeno jest v tomto paragrafu výslovně na případy, pro které v zákonu trestním jest určeno. Jelikož dle toho chybí pro výrok v odpor vzatý jakýkoli zákonný podklad, bylo zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti a uznati tak, jak shora uvedeno. Podotýká se, že by v daném případě mohl o vyhostění obžalovaného rozhodovati toliko úřad politický.

Čís. 91.

Předražování. Čeho vyhledává se k subjektivní stránce deliktu?

(Rozh. ze dne 18. října 1919, Kr II 108/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Františka J., do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Brně ze dne 8. dubna 1919, jímž vinným byl uznán přečinem řetězového obchodu podle § 23, č. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917, č. 131 ř. z. — mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska § 281 č. 9 a) tr. ř. namítá stížnost proti rozsudku, že, není-li v ustanovení § 23, č. 4 císařského nařízení zmínky o vině subjektivní, je to zbytečné se zřetelem na všeobecné ustanovení § 1. tr. z., zlý úmysl pak že obžalovanému nebyl dokázán, zvláště, když prý si obžalovaný nebyl ani vědom, že se dopouští trestného činu. Ustanovení § 1. tr. z. však místa tu nemá, poněvadž nejde o zločin ani o delikt, k jakému se zlého úmyslu vyžaduje dle speciálního zákona, nýbrž o přečin, k jehož skutkové podstatě stačí dle § 238 tr. z. po stránce subjektivní, že bylo